

Упродовж 1943-1945 рр. значна увага уряду УРСР приділялася оперативному керівництву відбудовою та організацією діяльності народногосподарського комплексу республіки. У структурі Уряду республіки було утворено нові наркомати.

ЗМІНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ СРСР У РОКИ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ (1941 - 1945)

Черненко І.Г.,

студент навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ *Науковий керівник:* кандидат
юридичних наук, доцент Третьякова Т.А.

Під час війни у сферу кримінального права були внесені певні зміни. З'явилися і нові склади злочинів, специфічні для воєнного часу.

Особливу небезпеку представляли злочини державні: зрада, шпигунство, диверсія та ін. Було дано тлумачення поняттю «військова обстановка».

Президія Верховної Ради СРСР 6 липня 1941 видала указ «Про відповідальність за поширення у воєнний час брехливих чуток, що збуджують тривогу серед населення» [2].

В умовах війни велику небезпеку являло розголошення відомостей, що становлять державну таємницю.

Була посилена боротьба з розкраданнями державної та суспільної власності, було посилено відповідальність за даний вид злочину.

Велася рішуча боротьба з розбазарюванням худоби, яка належала колгоспам або радгоспам.

Рішуче карали злісних порушників правил місцевої протиповітряної оборони.

Припинялися порушення правил перепису і пересування військовослужбовців і призовників. Притягувалися до відповідальності і особи,

що ухилялися від обов'язкового навчання військовій справі.

Усі громадяни, які проживали в визволених Радянською армією населених пунктах, зобов'язані були протягом 24 годин здати трофейне майно. Порушники каралися.

Була посилена охорона особистої власності громадян. Крадіжка особистого майна громадян, вчинена під час повітряного нальоту або при залишенні населеного пункту у зв'язку з наступом ворога, а також крадіжка майна евакуйованих як в дорозі, так і залишеного в попередньому місці проживання, є кваліфікованою крадіжкою і за своїм характером та підвищеною суспільною небезпекою підпадає під ознаки крадіжки, скоєної під час пожежі, повені або іншого стихійного лиха.

Дуже важливим і актуальним було питання про кримінальну відповідальність фашистських загарбників за скоєні ними злочини по відношенню до військовополонених і мирного населення. Президія Верховної Ради СРСР встановила, що справи про злодіяння німецьких загарбників, скоєних на окупованій території СРСР, розглядаються радянськими судами [1, с.230].

Велика Вітчизняна війна стала подією, яка піддала безжалісному випробуванню весь суспільний і державний лад нашої країни. Цю перевірку Радянський народ витримав з честю.

Радянський державний апарат виявив здатність злагоджено працювати у важких умовах страшної війни. Радянське право не зазнало корінних змін. Більшість правових новел було спричинено військовою обстановкою, і після війни вони «відмерли».

Таким чином, у воєнний час відбулися важливі зміни в законодавстві та судовій практиці у кримінальних справах. Були визначені нові склади злочинів, в тому числі такі, як злочини проти людства, військові злочини. Засудженим військовослужбовцям та військовозобов'язаним громадянам часто надавалася можливість спокутувати свою провину на фронті в боротьбі з ворогом. Суди широко практикували відстрочку виконання вироків щодо таких засуджених із спрямуванням їх у діючу армію. Засуджених, які проявили себе на фронті,

звільняли від покарання зі зняттям судимості.

Також виникала кримінальна відповідальність за: ухилення від мобілізації на роботи у виробництві, на будівництві та сільському господарстві; поширення неправдивих чуток, які породжували тривогу серед населення; за невиконання колгоспниками підвищеного обов'язкового мінімуму трудоднів.

Список використаних джерел:

1. Історія держави і права СРСР. Частина 2. Під ред. Чистякова О. І. та Ю. С. Кукушкіна - вид. Московського університету - 1986.

2. Указ Президії Верховної Ради СРСР від 06.07.1941 «Про відповідальність за поширення у воєнний час брехливих чуток, що збуджують тривогу серед населення».

УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ АНТИФАШИСТСЬКИЙ РУХ ОПОРУ: СПІЛЬНЕ І ОСОБЛИВЕ

Кладченко М.О.,

студент навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент Панібудьласка А.В.

Одним з видатних явищ Другої світової війни є антифашистський рух Опору в Європі. Антифашистська боротьба велася в усіх країнах, що опинилися під владою нацистів та їх союзників. Важливою складовою європейського Опору був рух Опору в Україні. Далеко не в усіх країнах антифашистська боротьба від початку мала назву рух Опору. Проте, попри національні та історичні особливості, в кожній європейській країні антифашистський рух мав спільні риси і розвивався за схожими закономірностями. Учасниками руху Опору слід вважати всі організації та окремих осіб, які ставили собі за мету вигнання окупантів з власної країни та брали участь в антифашистській боротьбі. Причому, така мета і така боротьба не повинні бути головними чи єдиними в діяльності цих організацій та осіб. Особливо складною була політична ситуація у Центральній та